

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและรายละเอียด ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### 1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

##### 1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย สมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดจำนวน 24 คน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง อำเภอวิเศษชัยชาญ อำเภอโพธิ์ทอง อำเภอป่าโมก อำเภอแสวงหา อำเภอไชโย และอำเภอสามโก้ จำนวน 716 คน สมาชิกเทศบาลเมืองอ่างทอง จำนวน 24 คน และสมาชิกเทศบาลตำบลของทุกอำเภอ จำนวน 108 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 872 คน ดังตาราง 2

ตาราง 2 สมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง

| การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง |                                |               |
|-------------------------------------|--------------------------------|---------------|
|                                     | องค์การบริหารส่วนจังหวัด       | จำนวน 1 แห่ง  |
|                                     | องค์การบริหารส่วนตำบล          | จำนวน 55 แห่ง |
|                                     | เทศบาลเมือง                    | จำนวน 1 แห่ง  |
|                                     | เทศบาลตำบล                     | จำนวน 9 แห่ง  |
| ลำดับที่                            | ประเภท                         | สมาชิก        |
| 1                                   | สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด | 24            |
| 2                                   | สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล    |               |
|                                     | - อำเภอเมืองอ่างทอง            | 142           |
|                                     | - อำเภอวิเศษชัยชาญ             | 162           |
|                                     | - อำเภอโพธิ์ทอง                | 146           |
|                                     | - อำเภอป่าโมก                  | 94            |
|                                     | - อำเภอแสวงหา                  | 108           |
|                                     | - อำเภอไชโย                    | 38            |
|                                     | - อำเภอสว่าง                   | 26            |
| 3                                   | สมาชิกเทศบาลเมืองอ่างทอง       | 24            |
| 4                                   | สมาชิกเทศบาลตำบล               | 108           |
|                                     | รวม                            | 872           |

ที่มา : ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง. 2545 : 3.

## 1.2 กลุ่มตัวอย่าง

จากสภาพผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ซึ่งมีเพศชาย จำนวน 522 คน เพศหญิง จำนวน 350 คน มีอายุไม่เกิน 40 ปี จำนวน 560 คน อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 312 คน มีวุฒิการศึกษาดำรงกว่าปริญญาตรี จำนวน 550 คน วุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 322 คน มีอาชีพ

รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจและพนักงานบริษัท จำนวน 370 คน อาชีพเกษตรกร ค้าขาย รับจ้าง และอื่น ๆ จำนวน 502 คน จึงทำการสุ่มแบบง่าย (Simple random Sampling) เนื่องจากมีข้อมูลใกล้เคียงกันโดยใช้ตารางสุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krajcie and Morgan. 1970 : 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 8 คน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 235 คน สมาชิกเทศบาลเมือง จำนวน 8 คน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 235 คน สมาชิกเทศบาลเมืองอ่างทอง จำนวน 8 คน และสมาชิกเทศบาลตำบล จำนวน 35 คน รวมกลุ่ม ตัวอย่างทั้งสิ้น 286 คน

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้วิธีการเทียบร้อยละ ตัวอย่างเช่นสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 24 คน สามารถเทียบได้ ดังนี้

กลุ่มประชากรจำนวนทั้งหมด 872 คน จะได้กลุ่มตัวอย่าง 286 คน

ถ้าสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด 24 คน จะได้กลุ่มตัวอย่าง  $\frac{286 \times 24}{872}$

ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 7.87 คน (8 คน)

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และส่วนตำบล สมาชิกเทศบาลเมืองและตำบลของจังหวัดอ่างทอง

| ลำดับที่ | ประเภท                         | ประชากร | กลุ่มตัวอย่าง |
|----------|--------------------------------|---------|---------------|
| 1        | สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด | 24      | 8             |
| 2        | สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล    |         |               |
|          | - อำเภอเมืองอ่างทอง            | 142     | 47            |
|          | - อำเภอวิเศษชัยชาญ             | 162     | 53            |
|          | - อำเภอโพธิ์ทอง                | 146     | 48            |
|          | - อำเภอป่าโมก                  | 94      | 31            |
|          | - อำเภอแสวงหา                  | 108     | 35            |
|          | - อำเภอไชโย                    | 38      | 12            |
|          | - อำเภอสามโก้                  | 26      | 9             |
| 3        | สมาชิกเทศบาลเมืองอ่างทอง       | 24      | 8             |
| 4        | สมาชิกเทศบาลตำบล               | 108     | 35            |
|          | รวม                            | 872     | 286           |

## 2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยคือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา แล้วรวมเป็นแนวคิดนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) เพื่อถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และอาชีพ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับพึงประสงค์เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับที่พึงประสงค์คือ

- 5 หมายถึง ระดับพึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับพึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ มาก
- 3 หมายถึง ระดับพึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับพึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ น้อย
- 1 หมายถึง ระดับพึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ น้อยที่สุด

จำนวนทั้งหมด 32 ข้อ

#### ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมี

ขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในตำแหน่งต่างๆ แล้วนำมาปรับปรุงเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อนำไปใช้กับผู้นำท้องถิ่นซึ่งหมายถึงสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของทุกอำเภอ สมาชิกเทศบาลเมืองอ่างทอง ตลอดจนสมาชิกเทศบาลตำบลของทุกอำเภอในจังหวัดอ่างทอง

2. สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์แล้วนำเสนอร่างแบบสอบถามต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และการใช้ภาษา (Face Validity) ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกรายจากผู้มีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งตามเกณฑ์ ดังนี้

3.1 มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

3.2 มีประสบการณ์การทำงานในด้านการบริหารการศึกษาหรือองค์กรในท้องถิ่น ไม่ต่ำกว่า 10 ปี

3.3 เป็นนักวิชาการ หรือผู้เชี่ยวชาญในการบริหารการศึกษาหรือองค์กรอื่น ๆ

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข

5. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ( $\alpha$  - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try out) ใช้กับผู้นำท้องถิ่นกลุ่มหนึ่งในจังหวัดอ่างทอง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ชุด แล้วนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9452

6. ทำการวิเคราะห์ค่าถาม (Item analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรายด้าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม โดยทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์รายด้านโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาว่า ถ้าข้อคำถามมีค่าสหสัมพันธ์กับคะแนนรวมสูงตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงตามโครงสร้างสูงนำไปใช้เก็บข้อมูลได้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 117)

7. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

### 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงประธานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดอ่างทอง ได้แก่ประธานองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ประธานองค์กรบริหารส่วนตำบล นายกเทศบาลเมืองและนายกเทศบาลตำบล เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัยไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามตารางการประชุมของหน่วยงานดังกล่าว และรอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนครบ 286 ฉบับ แต่เป็นแบบสอบถามที่ตอบสมบูรณ์ 282 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.60

### 4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาจัดกระทำข้อมูล ดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความเรียบร้อยแล้วคัดเลือกเฉพาะที่สมบูรณ์และถูกต้องได้ จำนวน 282 ฉบับ จากแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 286 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.60ตามความสมบูรณ์

4.2 ป้อนข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ตามรหัสทำให้ไว้ในแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้  $t$ -test ซึ่งคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC\* (Statistical Package for the Social Science)

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยนำข้อคำถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง วิเคราะห์โดยนำข้อคำถามตอนที่ 2 มาหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตารางและเปรียบเทียบระดับพึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและอาชีพต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่า  $t$ -test นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ใช้หลักเกณฑ์เพื่อแปลความหมาย ดังนี้  
(ประกอง กรรณสูต. 2538 : 76-77)

|             |             |                                    |
|-------------|-------------|------------------------------------|
| คะแนนเฉลี่ย | 4.50 – 5.00 | หมายถึง ระดับพึงประสงค์ มากที่สุด  |
| คะแนนเฉลี่ย | 3.50 – 4.49 | หมายถึง ระดับพึงประสงค์ มาก        |
| คะแนนเฉลี่ย | 2.50 – 3.49 | หมายถึง ระดับพึงประสงค์ ปานกลาง    |
| คะแนนเฉลี่ย | 1.50 – 2.49 | หมายถึง ระดับพึงประสงค์ น้อย       |
| คะแนนเฉลี่ย | 1.00 – 1.49 | หมายถึง ระดับพึงประสงค์ น้อยที่สุด |

## 5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) for Windows Version 10.0 โดยคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบค่า  $t$ -test โดยตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติที่  $\alpha$  .05



การวิเคราะห์ข้อมูลนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้  $t$ -test ซึ่งคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC\* (Statistical Package for the Social Science)

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยนำข้อคำถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง วิเคราะห์โดยนำข้อคำถามตอนที่ 2 มาหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตารางและเปรียบเทียบระดับพึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและอาชีพต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่า  $t$ -test นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ใช้หลักเกณฑ์เพื่อแปลความหมาย ดังนี้  
(ประคอง กรรณสูต. 2538 : 76-77)

|             |             |                                    |
|-------------|-------------|------------------------------------|
| คะแนนเฉลี่ย | 4.50 – 5.00 | หมายถึง ระดับพึงประสงค์ มากที่สุด  |
| คะแนนเฉลี่ย | 3.50 – 4.49 | หมายถึง ระดับพึงประสงค์ มาก        |
| คะแนนเฉลี่ย | 2.50 – 3.49 | หมายถึง ระดับพึงประสงค์ ปานกลาง    |
| คะแนนเฉลี่ย | 1.50 – 2.49 | หมายถึง ระดับพึงประสงค์ น้อย       |
| คะแนนเฉลี่ย | 1.00 – 1.49 | หมายถึง ระดับพึงประสงค์ น้อยที่สุด |

## 5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) for Windows Version 10.0 โดยคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบค่า  $t$ -test โดยตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติที่  $\alpha .05$